

มนรัตน์ สารภาพ 2552: ความคาดหวังของเกษตรกรในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูก
ข้าวโพดหวานตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(วิจัยและพัฒนากิจเกษตร) สาขาวิจัยและพัฒนากิจเกษตร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เอมอร อังสุรัตน์, Ph.D. 195 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึง 1) สภาพภูมิหลังบางประการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดหวาน
ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 2) สถานภาพการผลิต
ข้าวโพดหวานในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 3) ความคาดหวังของเกษตรกรในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
ชุมชน 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพ
ภูมิหลังบางประการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดหวานที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกับความคาดหวังของ
เกษตรกรในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูก
ข้าวโพดหวานที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเขตพื้นที่ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน
34 คน ที่ได้รับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มโดยบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ
แบบสัมภาษณ์ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ส่วนสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดปลูกข้าวโพดหวานเป็นอาชีพหลัก รายได้ทั้งหมดต่อ
ครัวเรือนเฉลี่ย 485,477.8 บาทต่อปี ประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพดหวานเฉลี่ย 7 ปี พันธุ์ที่นิยมปลูก คือ
พันธุ์ไฮบริด 3 และพันธุ์ A 75 ปลูกปีละ 3-4 ฤดูปลูก ระยะเวลาปลูก-เก็บเกี่ยวประมาณ 68-75 วัน โรคที่พบ
มากที่สุด คือ โรคราน้ำค้าง แมลงศัตรูที่พบมากที่สุด คือ หนอนเจาะฝักในระยะข้าวโพดเริ่มออกดอก แรงงานที่
ใช้ในการปลูกและเก็บเกี่ยวเป็นการเอาแรงระหว่างสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ ต้นทุนผันแปรต่อไร่ประมาณ
4,520-5,020 บาท ขณะที่กำไรที่หักค่าใช้จ่ายต่อไร่ประมาณ 1,980-2,730 บาท การจำหน่ายผลผลิตที่เป็นข้าวโพด
ฝักสดตามราคาประกัน ประมาณกิโลกรัมละ 4.00-4.50 บาท โดยเป็นฝักมาตรฐานจำนวน 3 ฝักต่อ 1 กิโลกรัม
ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการผลิตข้าวโพดหวานในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เกษตรกรระบุ ประกอบด้วย
การร่วมกันวางแผนในการจัดหาปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต การเพิ่มอำนาจในการต่อรอง และ
การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เกษตรกรทุกคนต้องการมากที่สุดมี 2
ประเด็น คือ การสนับสนุนคำแนะนำทางวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการรวมกลุ่มกันเพื่อซื้อปัจจัยการ
ผลิต ผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งให้เห็นว่า ปัจจัยที่เป็นภูมิหลังบางประการในการคัดเลือกเกษตรกรสำหรับ
โครงการนำร่องในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวโพดหวาน ประกอบด้วย อายุของเกษตรกร
สถานภาพการเป็นผู้นำ และการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะในชุมชนของเกษตรกร